

tillægge det den allerstørste Betydning; der bliver sagt fra Lærernes Side — hvad der f. Eks. her er sagt af det ærede 12te kongevalgte Medlem (Thomsen) om, hvorledes de, der have med disse Forretninger at gøre, føle, at disse gribe hemmende ind i deres Skolearbejde —, og man bør tage Hensyn dertil. Men hvis Forholdet er dette, saa burde jo ingen Lærer have Lov til at være Kirkesanger eller Organist. Imidlertid har jeg det Indtryk, at Lærerne paa Landet i al Almindelighed ikke ønske at blive fri for denne Tjeneste, og jeg tror heller ikke, at Befolkningen paa Landet har følt, at Skoleundervisningen skades ved, at Lærerne skulle udføre disse Forretninger.

Jeg skal endnu kun sige følgende: Man skal jo lære af Tiden og af Udviklingen, men det forekommer mig, at vi i vor rastløse Tid undertiden køre noget for stærkt paa og derved køre noget af det gamle og det gode over Ende. Hvis vi ville lære af Tiden og Udviklingen paa dette Omraade, maa vi vel indrømme, at Skolens Udvikling har forment sig heldig under det Styre, den hidtil har haft. Dette kunde være os en Lære om, at vi burde være noget forsigtige i Valget af en ny Ordning, og at vi maaske burde tænke paa at bevare noget af det gode fra den gamle Ordning. Med disse Bemærkninger skal jeg paa Meningsfællers og egne Vegne anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Trier: Jeg vil kun tale om et Par enkelte Hovedsider af Sagen.

Naar Folkeskolen skal løse sin Opgave, den at føre Undervisningen til et vist bestemt Maal og gennem Undervisningen opdrage, er der to Ting, der særlig ere Betingelser for, at dette kan lykkes. Den ene er, at man i Skolen har Børn, som have Betingelserne, de bedst mulige Betingelser, for at lære, og den anden, at man har Lærere, der have Betingelserne, de bedst mulige Betingelser, for at undervise. Det forekommer mig, at man mærker, at disse Hensyn ogsaa have været gældende dels i Kommissionens Betænkning, dels ved Forelæggelsen af dette Lovforslag. Hvad Hensynet til Børnene angaar — vel ogsaa for Resten fra denne Side set Hensynet til Lærerne — ere f. Eks. Bestemmelserne om de lokale Forhold netop Midler til at frembringe Betingelserne for, at begge Parter i Skolen kunne komme til at virke paa rette Maade. Idet man skaber luftige og sunde Bygninger, ønsker man at bidrage

til, at baade Lærerne kunne virke paa rette Maade og Eleverne modtage paa rette Maade. Der er i denne Sammenhæng en Sag, jeg kunde fristes til at lyse efter. Skulle Eleverne være i Stand til at modtage Undervisningen paa rette Maade, maa de ogsaa rent legemligt være saaledes stillede, at de have Betingelserne derfor. Hvad bliver der af det Lovforslag om Skolebespisning, som er forelagt her i Tinget og henvist til et Udvalg? Jeg er ganske vist selv Medlem af Udvalget, men jeg har ikke haft Lejlighed til gennem Udvalgets Arbejde at faa noget Indtryk af, hvorledes Sagen staar. Jeg vil derfor gerne lyse efter dette Lovforslag, thi jeg tror, at det vil have en væsentlig Betydning ogsaa for, at der kommer det rette ud af en Skolelov.

Hvad Lærerne angaar, gælder det jo om at have de mest kvalificerede Kræfter til sin Raadighed, og jeg kunde derfor fristes til at spørge om, hvorvidt der ikke snart er Mulighed for, at den forbedrede Læreruddannelse, som Lærerverdenen nu i saa mange Aar har paakaldt, kunde blive til Virkelighed, saa at man derigennem kunde skaffe Skolen, hvad den trænger til i denne Henseende. Jeg ser, at man i Lovforslaget har haft Øje for denne Side af Sagen: at gøre det muligt, at kvalificerede Kræfter kunne komme til at virke i Skolen. Jeg hilser det som et Fremskridt, at ogsaa Lærerinder nu, naar de ere kvalificerede, kunne blive baade Førstelærere, Overlærere, Skoleinspektører, Skoledirektører, og at de i saa Fald skulle lønnes med samme Løn som Mænd. Dette er ogsaa et glædeligt Varsel om, at man omsider nærmer sig den Tid, hvor man anerkender, at samme Arbejde har Krav paa samme Løn. Jeg ser et lignende Hensyn til at skaffe kvalificerede Lærerkrafter til Stede i den Bestemmelse, at Lærere, som ikke opfyldte Betingelserne for Ansættelse i Folkeskolen, alligevel i visse Forhold kunne faa Ansættelse. Jeg antager, at Meningen er den, at hvis der er særlig kvalificerede Kræfter, som Folkeskolen kan ønske at gøre Brug af, men som f. Eks. have den Skavank ikke at have nogen Eksamen. — og der er mange dygtige Mennesker, som ingen Eksamen have —, skal man alligevel være i Stand til at føje Skolen. Imidlertid er Bestemmelsen herom i § 25 lidt utydeligt udtrykt. Der staar, at Direktionen skal bemyndiges „til at ansætte enkelte Lærere, der ikke opfyldte de almindelige Betingelser for Ansættelse i Folkeskolen, og saaledes at de kaldes til at undervise i bestemte Fag“. Det er ikke ganske tydeligt, om man for det første har Ret til